

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОЄКТ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ДОШКІЛЬНА ОСВІТА. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта Педагогіка**

Розроблено робочою групою у складі:

- Лілія РЕБУХА**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології і педагогіки;
- Володимир ЧАЙКА**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології і педагогіки;
- Ольга ЦАРИК**, директор школи міжнародних комунікацій, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій;
- Оксана ПИСАРЧУК**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології і педагогіки;
- Ольга Чикурова**, доктор PhD, старший викладач кафедри освітології і педагогіки;
- Ольга ГЛАВАЦЬКА**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології і педагогіки, гарант освітньої програми.

1. Профіль освітньої програми для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Західноукраїнський національний університет Соціально-гуманітарний факультет Кафедра освітології і педагогіки
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр 012 – Дошкільна освіта Спеціалізація - Інклюзивна освіта Освітня кваліфікація - Бакалавр дошкільної освіти (Інклюзивна освіта)
Офіційна назва освітньої програми	Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта Pre-school education. Inclusive education.
Тип диплому та обсяг програми	Диплом бакалавра, одиничний, на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень
Передумови	Наявність документа про повну загальну середню освіту та/або ОКР «молодший спеціаліст»
Мова викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	До 30.06.2028 року
Інтернет- адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.wunu.edu.ua/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка компетентних та конкурентоспроможних фахівців для закладів дошкільної освіти різного типу і форм власності, здатних організувати соціально-методичний супровід, розвиток, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку та дітей з особливими потребами в закладах системи дошкільної освіти і сім'ї; спосібних розв'язувати складі спеціалізовані завдання, для яких характерні комплексність та невизначеність умов із застосуванням теорії і методики дошкільної освіти.	
3. Характеристика програми	
Предметна область, напрям	01 Освіта 012 Дошкільна освіта.
Фокус програми	Психолого-педагогічна, дидактична та методична підготовка педагогів до роботи з дітьми раннього та дошкільного віку.
Орієнтація програми	Програма має освітньо-професійну орієнтацію, базується на наукових знаннях про розвиток, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, дітей з особливими потребами, на традиційних та інноваційних технологіях з метою вирішення сучасних завдань дошкільної та інклюзивної освіти.
Особливості програми	Програма передбачає підготовку компетентних вихователів дошкільних закладів освіти та асистентів вихователя інклюзивних груп для впровадження нових психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти. Освітня програма поєднує класичні традиції університетської освіти та інновацій, пов'язані з розвитком у студентів професійних навичок, критичного і творчого мислення, проектної діяльності для розв'язання професійних проблем та успішної роботи в команді.

4. Придатність випускників до працевлаштування та продовження освіти	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010) (наказ МЕНУ № 810 від 25.10.2021 р.) бакалавр дошкільної освіти може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора професій): 2332 – Вихователі закладів дошкільної освіти, Методист дошкільної освіти 2340 – Фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру 1229.7 – Директор інклюзивно-ресурсного центру 5131 – Працівники, що забезпечують піклування та догляд за дітьми 3320 – Фахівці з дошкільної освіти 3330 – Асистент вихователя закладу дошкільної освіти
<i>Продовження освіти</i>	Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта має право на продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти: вступ на освітньо-професійну (освітньо-наукову) програму підготовки за даною спеціальністю; набуття кваліфікації за іншими спеціальностями (предметними спеціалізаціями) в системі вищої, післядипломної освіти та неформальної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Освітній процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання, на основі системного, аксіологічного, інтегративного, компетентнісного, культурологічного та праксеологічного підходів. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські), позааудиторні (індивідуальні заняття, консультації, написання та захист наукових робіт, практична підготовка, науково-дослідна робота), самостійна робота, майстер-класи, тренінги. Можливе застосування електронного навчання і дистанційних освітніх технологій. Навчання відбувається переважно у вигляді проблемних та інтерактивних лекцій, лекцій-візуалізацій, практичних занять, тренінгів. Застосовуються ділові ігри, інноваційні технології тощо.
<i>Оцінювання</i>	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано або незараховано) та за накопичувальною бально-рейтинговою (100-бальною) системою, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування навчального навантаження з освітньо-професійної програми. Шкала оцінювання: відмінно – 90-100 б.; добре – 89-75 б.; задовільно – 60-74 б.; незадовільно – 26-59 б.; неприйнятно – 0-25б. Види контролю: поточний контроль, модульний, підсумковий контроль. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, есе, презентації, заліки та екзамени, захисти звітів з практики, захист курсових робіт (тощо).
6. Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

<p><i>Загальні компетентності</i></p>	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здійснення безпечної діяльності.</p>
<p>Спеціальні (фахові компетентності)</p>	<p>СК-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>СК-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p> <p>СК-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>СК-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</p> <p>СК-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p> <p>СК-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</p> <p>СК-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</p> <p>СК-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.</p> <p>СК-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>СК-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та</p>

	<p>розумним пристосуванням.</p> <p>СК-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвідусамостійної творчої діяльності.</p> <p>СК-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності</p> <p>СК-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку</p> <p>СК-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості</p> <p>СК-15. Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб</p> <p>СК-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу</p> <p>СК-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці</p> <p>СК-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.</p> <p>СК-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами</p> <p>СК-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньо-професійної та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини</p> <p>СК-21 Здатність до формування у дітей дошкільного віку екологічних знань, екологічної культури, екологічної свідомості та навичок екологічно доцільної поведінки</p> <p>СК-22 Здатність демонструвати розуміння інклюзивних цінностей, вміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.</p> <p>СК-23 Здатність застосовувати сучасні освітні, реабілітаційні, арт-терапевтичні, інформаційні та профорієнтаційні технології у роботі з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК-24 Здатність до організації та здійснення супроводу осіб з особливими освітніми потребами</p> <p>СК-25 Здатність до налагодження взаємодії та консультування батьків дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами</p> <p>СК-26 Здатність організовувати науково-методичну та інноваційну діяльність в системі дошкільної та інклюзивної освіти</p> <p>СК-27 Здатність представляти та відстоювати інтереси і права дітей з особливими освітніми потребами та їх сімей шляхом впливу на громадську думку та рішення в політичній, економічній, соціальній сфері державного управління</p>
7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і

засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-5. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-7. Планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей та потреб дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-9. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-10. Знати принципи функціонування системи раннього втручання, розуміти можливості опори на неї у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, дотримуючись професійно-етичних вимог до діяльності фахівця з раннього втручання.

ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

	<p>ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.</p> <p>ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.</p> <p>ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-23. Вміти застосовувати освітні, виховні, арт-терапевтичні, інформаційні методики та організовувати соціально-педагогічний супровід та інтеграцію осіб з особливими освітніми потребами та членами їх сімей.</p> <p>ПР-24. Орієнтуватися в процесах організації та функціонування системи дошкільної, позашкільної та інклюзивної освіти в Україні та закордоном.</p> <p>ПР-25. Взаємодіяти з інформаційним середовищем, яке передбачає активне знання способів обробки різноманітної інформації та володіння сучасними інформаційними технологіями для якісного виконання професійних задач, що стосуються дітей системи дошкільної та інклюзивної освіти</p> <p>ПР-26. Організовувати та здійснювати супровід осіб з особливими освітніми потребами, представляти та відстоювати їхні інтереси і права.</p> <p>ПР-27. Налагоджувати взаємодію та здійснювати консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПР-28. Володіти навичками управління та адміністрування закладом дошкільної освіти, підбором фахівців для роботи із дітьми із особливими освітніми потребами.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Кадрове забезпечення</i>	<p>Понад 80 % науково-педагогічних працівників, залучених до викладання циклу дисциплін, що забезпечують інтегральні, загальні та спеціальні (фахові) компетентності здобувача, мають наукові ступені кандидата та доктора наук, вчені звання доцента і професора. Гарант освітньої програми та викладацький склад, який забезпечує реалізацію ОПП, відповідають вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями. Наявність технічних засобів (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, приладів та інструментів (тематичні стенди, таблиці, дидактичні матеріали). Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає нормативним вимогам. Комп'ютерні лабораторії, що обладнані наступним устаткуванням: мультимедійний екран Sorug – 1 шт.; проектор Leater LX402U- LCD 1024 x 768 XGA (1 шт.); лазерний принтер Canon iSENSYS LBP6020; ПК DEPO Race X140S (1шт.); ПК DEPO Neos 260 W7_P64 (11 шт.); монітор 19 Samsung E1920NR (12); ПК Athlon x2 220 2,8 GHz (8 шт.); монітор Samsung 21 (8 шт.).</p>

<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	Онлайн-бібліотека, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін, робочі програми дисциплін, методичні рекомендації та вказівки з вивчення дисциплін та написання кваліфікаційної роботи. Офіційний веб-сайт https://www.wunu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Відповідно до угод ЗУНУ
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Відповідно до угод ЗУНУ та угоди Еразмус+ К1.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Відповідно до нормативно-правових документів ЗУНУ

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПІ			
<i>Дисципліни циклу загальної підготовки</i>			
ОК 1	Українознавство	4	екзамен
ОК 2	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ОК 3	Філософія	4	екзамен
ОК 4	Політологія	4	залік
ОК 5	Інформаційно-комунікаційні технології	5	екзамен
ОК 6	Фізичне виховання	4	залік
<i>Дисципліни циклу професійної підготовки</i>			
<i>Теоретична підготовка</i>			
ОК 7	Загальна психологія	3	екзамен
ОК 8	Дитяча та педагогічна психологія	4	екзамен
ОК 9	Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)	5	залік, екзамен
ОК 10	Дошкільна педагогіка (Педагогіка дошкільна. Пропедевтична практика)	7	екзамен
ОК 11	Історія дошкільної педагогіки	3	екзамен
ОК 12	Основи дефектології та логопедії	4	екзамен
ОК 13	Безпека життєдіяльності та основи домедичної допомоги	3	залік
ОК 14	Основи корекційної педагогіки	4	екзамен
ОК 15	Основи інклюзивної освіти	4	екзамен
ОК 16	Методика розвитку та виховання дітей раннього віку	4	екзамен
ОК 17	Навчання через гру	3	залік
ОК 18	Основи самовиховання та педагогічної майстерності	3	залік
ОК 19	Дошкільна лінгводидактика	4	екзамен
ОК 20	Психологія дитячої творчості	3	залік
ОК 21	Теорія та технології роботи з різними категоріями дітей	4	екзамен
ОК 22	Вікова фізіологія з основами валеології та педіатрії	4	екзамен

ОК 23	Організація ігрової діяльності дітей раннього і дошкільного віку	3	залік
ОК 24	Методика ознайомлення дітей з природним довкіллям	3	екзамен
ОК 25	Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень	5	екзамен
ОК 26	Методика організації мистецької діяльності дітей дошкільного віку	4	залік
ОК 27	Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті	3	екзамен
ОК 28	Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти	3	залік
ОК 29	Педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами	5	екзамен
ОК 30	Методика ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	3	залік
ОК 31	Організація роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	6	екзамен
ОК 32	Курсова робота з методик дошкільної освіти	3	залік
ОК 33	Курсова робота з дошкільної педагогіки чи дитячої психології	3	залік
<i>Практична підготовка</i>			
ОК 34	Пропедевтична практика	6	залік
ОК 35	Навчально-педагогічна практика в закладах дошкільної освіти (в групах раннього віку)	6	залік
ОК 36	Навчально-педагогічна практика в закладах дошкільної освіти (в групах дошкільного віку)	6	залік
ОК 37	Навчально-педагогічна практика в закладах дошкільної освіти в інклюзивних групах	6	залік
ОК 38	Практика в закладах дошкільної освіти (літня)	9	залік
ОК 39	Виробнича (педагогічна) практика	15	залік
ОК 40	Кваліфікаційний екзамен зі спеціальності	2	екзамен

Загальний обсяг обов'язкових компонент	180
Загальний обсяг вибіркового компонент	60
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою 012 «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта» за першим (бакалаврським) рівнем здійснюється у формі складання Державного іспиту. У разі успішного складання атестації здобувачу вищої освіти видається диплом встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації: Бакалавр дошкільної освіти. Інклюзивної освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

